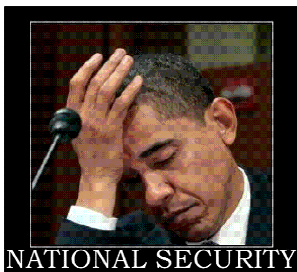

Obama új nemzetbiztonsági stratégiája

Reflektorfényben
az USA

Az Obama kormányzat a minap, május 26-án fogadta el első nemzetbiztonsági stratégiáját, amely nem csak az Egyesült Államok geopolitikáját határozza majd meg, de jelentős mértékben a globális világrend sorsának alakulását is.

(Isd. 2.oldal)

Az amerikai államadósság nemzetbiztonsági kockázatai

A gazdasági válság óta az Egyesült Államokban is jelentősen nőtt a költségvetési hiány és az államadósság mértéke. David Ignatius, a washingtoni lap kolumnistája szerint már a kiadáscsökkentések már a nemzetbiztonság működőképességét veszélyeztetik. A fiskális szigor nélkül Amerika elveszítheti meghatározó geopolitikai szerepét is. *(Isd. 3.oldal)*

Közvetlen amerikai-iráni tárgyalások lennének Szófiában?

Érdekes fejleményként említi a neves hírszerzési elemzőközpont most publikált anyaga Manouchehr Mottaki iráni külügyminiszter, illetve Leon Panetta, CIA-igazgató bulgáriai látogatásának időbeni egybeesését. Mindkét politikus viszonylag népes küldöttség élén utazott Szófiába, Panetta találkozik mind a három bolgár szakszolgálat vezetőivel, és két megbeszélést folytat Bojko Boriszov miniszterelnökkel is. *(Isd. 3.oldal)*

Obama új nemzetbiztonsági stratégiája

Az Obama kormányzat a minap, május 26-án fogadta el első nemzetbiztonsági stratégiáját, amely nem csak az Egyesült Államok geopolitikáját határozza majd meg, de jelentős mértékben a globális világrend sorsának alakulását is.

A terjedelmes dokumentum egy hegemón helyzetének megszűnésével tiszta fejjel szembenező világhatalom stratégiája. Az Egyesült Államok - írja elemzésében Marján Attila - most fogadta el, hogy tovább nyújtózkodott, mint ameddig a takarója ér és meg kell tanulnia korlátok közé szorítania ambícióit. Obama elismerte, hogy a felemelkedő új hatalmak korlátozni fogják a mozgásterét a közeljövő új világrendjében; felismerte a hatalmi túlterjeszkedés veszélyét, ami már annyi nagyhatalmat sodort pusztulásba vagy hanyatlásba a történelem során.

Az Obama kormányzat több konkrét kérdésben is látványosan szakít a Bush-kormányzat 2006-ban elfogadott nemzetbiztonsági stratégiájával. A legfontosabb nívó, hogy többé már nem a terrorizmus és a "gonosz tengely" elleni küzdelem a legfőbb rendezőelv. Az elmúlt tíz év küzdelme a globális terrorizmus ellen alapvetően kudarcnak bizonyult az USA geopolitikai pozíciója szempontjából, így elengedhetetlen, hogy az Egyesült Államok szélesebb alapokra helyezze a nemzetbiztonsági stratégiáját. Ez alapvetően azt jelenti, hogy olyan kérdések is a nemzetbiztonsági stratégia homlokterébe kerültek, mint a klímaváltozás, a nemzetközi intézmények működőképessége és az amerikai gazdaság stabilitásának garantálása. Az energiabiztonság garantálása, az oktatás és a tudomány fejlesztése csakúgy kulcskérdéssé vált, mint a költségvetési fegyelem fenntartása. Fontos újdonság még a G20 növekvő szerepének az elismerése a globális gazdasági kérdések kezelésében csakúgy, mint a kiberbűnözés kiemelt nemzetbiztonsági

kockázatként való említése. Az Egyesült Államok határain belül kinevelődő terroristák, radikálisok kérdése szintén kiemelt új veszélyforrásnak számít, és az ellenük való hatékony küzdelem érdekében a helyi közösségek és a családok önvédelmi mechanizmusait szándékozza erősíteni majd a kormányzat.

Az új stratégia, ellentétben a Bush-korszakkal elismeri egy jól működő ENSZ fontosságát, de egyben az új feltörekvő hatalmakkal (Kína, India, Oroszország, Brazília) kialakítandó stabil kétoldalú kapcsolatok mellett is hitet tesz. Az új külpolitikai hívószó az okos erő (smart power), vagyis a puha erő és a kemény erő megfelelő ötvözése lesz az amerikaiak számára. Az Egyesült Államok továbbra is a legerősebb és legfontosabb hatalomnak tartja magát, de szakítani fog az erőpolitikával, illetve nagyobb hangsúlyt helyez majd a diplomáciára, a partnerkeresésre és a meggyőzésre. A demokrácia exportja, ami a Bush-éra küldetésstudatos geopolitikájának egyik vezérelve volt, szintén háttérbe fog szorulni majd. Ennek ellenére az USA kemény álláspontja fennmarad az olyan országokkal szemben, mint Irán vagy Észak-Korea, mert a legfontosabb veszélyforrásnak az USA számára továbbra is a tömegpusztító fegyverek, elsősorban a nem megfelelő kézbe kerülő atomfegyverek számítanak. Éppen ezért a 2010-es dokumentum is leszögezi, hogy az USA globális katonai felsőbbrendűsége nem csak Amerika, de az egész világ stabilitásának a záloga.

Az Obama-doktrína, amely nagy vonaliban látszik a nemzetbiztonsági stratégiában valójában semmi meglepőt nem hozott: egy geopolitikai szerepét és főleg ambícióit szűkebbre fogó világhatalom realizmusát tükrözi. Ráadásul az Obama-Clinton páros már beiktatása óta a stratégiában ismertetett elveket követi a külpolitikájában. Az elkövetkező két-három év a doktrína gyakorlatba ültetéséről és aprópénzre váltásáról fog szólni. Ha nem következik be valami váratlan és globális hatású esemény, akkor egy realista, de globális elsőség-

ért továbbra is elszántan, de immár rava-
szul küzdő Egyesült Államokat fog látni a
világ. A váratlan globális hatású esemé-
nyek bekövetkeztét viszont sosem lehet
kizárni.

FORRÁS: polgárinfo.hu/Glóbusz.net

Közvetlen amerikai-iráni tárgyalások lennének Szófiában?

*Érdekes fejleményként említi a neves hír-
szerzési elemzőközpont most publikált
anyaga Manouchehr Mottaki iráni külügy-
miniszter, illetve Leon Panetta, CIA-
igazgató bulgáriai látogatásának időbeni
egybeesését. Mindkét politikus viszony-
lag népes küldöttség élén utazott Szófiá-
ba, Panetta találkozik mind a három bol-
gár szakszolgálat vezetőivel, és két meg-
beszélést folytat Bojko Boriszov miniszter-
elnökkel is.*

Mottaki látogatásának hivatalos indoka a
bolgár fővárosban most zajló Fekete-
tengeri Gazdasági Együtműködés nevű
kormányközi szervezet soros ülése,
ugyanakkor a Stratfor elemzése meg-
jegyzí: minthogy Irán nem rendelkezik
Fekete-tengeri partszakasszal s eddig tel-
jes közönyt mutatott a szervezet iránt,
gyanítható: a külügyminiszter jelenlété-
nek más, titkos magyarázata van. Ezt az
is valószínűsíti, hogy a rendezvény kereté-
ben óhatatlanul szóba kerülő energetikai
kérdések tisztázása nem igényel külügy-
miniszteri asszisztenciát, ezekben minden
esetben alacsonyabb szinten egyeztetnek.

Irán és az Egyesült Államok kapcsolata a
mélyponton van, az álláspontok össze-
hangolása zsákutcába került, ennél fogva
megvan minden esélye annak, hogy
Panetta és Mottaki részvételével közvet-
len amerikai-iráni tárgyalásokra kerüljön
sor a bolgár fővárosban.

FORRÁS: Stratfor/Glóbusz.net

Az amerikai államadósság nemzetbizton- sági kockázatai

*A gazdasági válság óta az Egyesült Álla-
mokban is jelentősen nőtt a költségvetési
hiány és az államadósság mértéke. David
Ignatius, a washingtoni lap kolumnistája
szerint már a kiadáscsökkentések már a
nemzetbiztonság működőképességét ve-
szélyeztetik. A fiskális szigor nélkül Ameri-
ka elveszítheti meghatározó geopolitikai
szerepét is.*

Ignatius emlékeztet rá, hogy az Industrial
College of the Armed Forces által néhány
hónapja készített jelentés az államháztar-
tási hiányt nevezte az amerikai nemzet-
biztonság legnagyobb kockázatának. A
problémát egyre inkább felismeri az
Obama-kormány is - írja a The Washing-
ton Post hasábjain.

A jelentés szerint az Egyesült Államok a
csökkenő költségvetési források miatt a
jövőben nem lesz képes egyedül magára
vállalni a globális rendőr szerepét. Sajnos
stratégiai partnerei azonban nem hajlan-
dók áldozatvállalásra. Hiába szánna Wa-
shington nagyobb szerepet szövetségesei-
nek, a korábban sem túl lelkes európai
NATO-tagállamok még az Egyesült Álla-
moknál is rosszabb gazdasági helyzetben
vannak, így aligha remélhető, hogy ko-
moly szerepet vállalnának a globális stabi-
lítás megóvásában.

Ellenzéki és kormánypárti kül- és bizton-
ságpolitikai szakértők egyaránt arra figyel-
meztetnek, hogy az Egyesült Államok glo-
bális geopolitikai szerepének megőrzésé-
hez elengedhetetlen az amerikai gazdaság
rendbetétele. A globális hatalmi egyen-
súly is ezt kívánja, hiszen úgy tűnik, hogy
Amerikán kívül senki sem viseli igazán
szívén a geopolitikai stabilitás ügyét.

FORRÁS: *The Washington Post*